

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การศึกษาคติธรรมในบทเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรจังหวัด สุรินทร์ ของพระครูพิศาลธรรมโกศล (सानนท์ สบญ์)
ผู้วิจัย	:	พระครูอุดมวิสารธรรม (อิสระ วิสารโท)
ปริญญา	:	พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	:	พระครูโสภณธรรมมาภิรักษ์ ดร., ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D. ผ.ศ.บรรจง โสดาดี พธ.บ., ศศ.ม.
วันสำเร็จการศึกษา	:	๑๗ มกราคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมาของการเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาคติธรรมที่ปรากฏในเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์ตลอดถึงศึกษาแนวทางการประยุกต์คตินิยมที่ปรากฏในบทเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์ของพระครูพิศาลธรรมโกศล และเพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งนำเสนอรูปแบบและวิธีการแสดงธรรมเป็นภาษาเขมรถิ่นไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา เอกสารการวิจัยและสัมภาษณ์พระที่เคยมุ่งเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่น นำข้อมูลมารวบรวมสรุปวิเคราะห์และอธิบายเชิงพรรณนา ผลจากการวิจัยพบว่า

ความเป็นมาของการเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์ ภาษาพื้นบ้านเขมรเป็นบ่อเกิดของวรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาปากต่อปาก และมีวรรณกรรมที่ได้มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น วรรณกรรมสมุดข่อย วรรณกรรมใบลานและ ศิลาลาวี ซึ่งมีจำนวนมหาศาล วรรณกรรมเหล่านี้มีหลายประเภท เช่น วรรณกรรมเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ นิทาน ประโลมโลก ตำนาน เป็นต้น พระสงฆ์จะนิยมเทศน์เป็นภาษาพื้นบ้านเขมรท้องถิ่น ที่ใช้เป็นภาษาสื่อสารในชุมชน ภาษา คือเสียงหรือกิริยาอาการที่ทำความเข้าใจกันได้ คำพูด ถ้อยคำที่ใช้พูดกัน และหมายรวมถึงตัวอักษรหรือภาษาเขียนที่ใช้แทนภาษาพูด ภาษาเขมรนับเป็นภาษาเขียนภาษาหนึ่งที่ผู้บวชเรียนในสมัยก่อน (ก่อนพุทธศักราช ๒๕๐๕) ขึ้นไป ต้องเรียนรู้คู่กับภาษาไทย ทั้งนี้เพราะคัมภีร์ใบลานตามวัดเก่าแก่มิขาด หรือคำสอนที่เป็นภาษาเขมรเสียส่วนใหญ่ การเทศน์ภาษาพื้นบ้าน คือการใช้ภาษาที่อยู่ในที่ใดที่หนึ่งซึ่งมีลักษณะทาง เสียงคำ ประโยค แตกต่างไปจากการเทศน์ภาษามาตรฐาน แต่ความแตกต่างนี้ไม่มากพอที่จะทำให้กลายเป็นอีกภาษาหนึ่ง เป็นเทคนิคการเทศน์ที่เป็นบุคลาธิษฐานและธัมมาธิษฐาน อธิบายสิ่งที่เคยฟังแล้วให้เข้าใจแจ่มแจ้ง บอกทางสวรรค์ให้ผู้สนใจศึกษาธรรมะได้ สนองบทบาทกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครอง การเผยแผ่พุทธธรรม และ

แนวทางการเผยแผ่พุทธธรรม โดยสอดคล้องกันระหว่างกับหลักพุทธวิธีในการสื่อสาร คือ แจ่มแจ้ง
 จูงใจ หาญกล้า ร่าเริง

คติธรรมที่ปรากฏในเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์ พระธรรมเทศนา ที่
 นำเสนอมีความเด่นด้านการใช้ภาษาการอธิบายกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่ายได้มีการยกพุทธศาสน
 สุนัขิต ยกอุทาหรณ์ เล่านิทาน เปรียบเทียบด้วยข้ออุปมาอุปมัย ใช้วิธียกบุคคลเป็นตัวอย่าง ถือว่า
 เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น และถือว่าเป็นรูปแบบและแนวทางที่ท่านได้นำเอาออกมาเผยแผ่พุทธธรรม
 มากที่สุด พุทธธรรมที่นำเสนอเป็นเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัวท่านได้อธิบายเนื้อหาสาระธรรมชัดแจ้ง แจ่มแจ้ง
 ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย เช่น คุณค่าของความเป็นมนุษย์และส่งเสริมการกระทำที่เป็น
 ประโยชน์สุขแก่มนุษย์ จึงอาจกล่าวได้ว่า พระพุทธองค์ทรงเป็นนักมนุษยนิยมตามหลักพุทธปรัชญา
 เถรวาทอย่างแท้จริงพุทธปรัชญาเถรวาท มีลักษณะที่เป็นมนุษยนิยมที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ พุทธ
 ปรัชญาเถรวาทปฏิเสธการยกย่องเทิดทูนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และพุทธปรัชญา ทรศนะเกี่ยวกับโลกและ
 ชีวิตไว้ในกรรมวาทีที่มีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลอย่างวิทยาศาสตร์ และสัจวาทีเป็นรากฐานของมนุษย
 นิยม

แนวทางการประยุกต์คติธรรมที่ปรากฏในบทเทศนาภาษาพื้นบ้านเขมรในจังหวัดสุรินทร์
 ของพระครูพิศาลธรรมโกศล สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้
 ปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและคนส่วนรวมได้ ซึ่งเนื้อหาพุทธธรรมส่วนใหญ่ท่านจะเน้น
 เรื่องศีล สมาธิปัญญา ทาน ศีล ภาวนา ความกตัญญูกตเวทิตา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นรากฐานสำคัญ
 ของพระพุทธศาสนา เพื่อให้เยาวชน ประชาชนได้นำมาปฏิบัติปรับปรุงแก้ไข ชัดเกล่าจิตใจให้ตั้งมั่นอยู่
 ในจริยธรรม ศีลธรรม คุณธรรมอันดีงาม เรียกได้ว่าท่านเป็นพระสงฆ์ที่ได้แสดงบทบาทเจริญตามรอย
 บาทพระศาสดาได้อย่างสมบูรณ์เป็นแบบอย่างแห่งความดีงาม ความกตัญญูกตเวทิตา และได้อุทิศชีวิต
 ตน เพื่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ อุตทน และเสียสละอย่างแท้จริง ซึ่งเป็น
 ประโยชน์ต่อสังคมในการสั่งสอนคนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ รู้จักการให้ทาน รักษาศีล และการเจริญ
 ภาวนา ตามหลักพุทธธรรมที่แท้จริง